

Briuselis, 2.12.2015
COM(2015) 594 final

2015/0274 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2015) 259 final}

{SWD(2015) 260 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1 Bendrosios aplinkybės

Šiuo metu Sąjungos ekonomika praranda daug atliekų srautuose esančių potencialių antrinių žaliavų. 2013 m. ES iš viso susidarė apie 2,5 mlrd. tonų atliekų, iš kurių 1,6 mlrd. tonų nebuvo pakartotinai panaudotos ar perdirbtos – t. y., Europos ekonomika jas prarado. Apskaičiuota, kad būtų galima perdirbti arba pakartotinai panaudoti dar 600 mln. tonų atliekų. Pavyzdžiui, perdirbta tik nedidelė Sąjungoje susidariusių komunalinių atliekų dalis (43 proc.), o likusios atliekos išvežtos į sąvartynus (31 proc.) arba sudegintos (26 proc.). Taip Sąjunga praranda didžiules galimybes efektyviau naudoti išteklius ir formuoti žiedinę ekonomiką.

Be to, atliekų tvarkymo lygis Sąjungos valstybėse narėse labai įvairuoja. 2011 m. šešios valstybės narės sąvartynuose pašalino mažiau nei 3 proc. komunalinių atliekų, 18 valstybių narių sąvartynuose pašalino daugiau kaip 50 proc. atliekų, o kai kurios iš jų – net daugiau kaip 90 procentų. Tokius skirtumus reikia kuo skubiau mažinti.

Pasiūlymai iš dalies keisti Direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų¹, Direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų², Direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų³, Direktyvą 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių⁴, Direktyvą 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų⁵ ir Direktyvą 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų⁶ yra dalis žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio, kurį taip pat sudaro Komisijos komunikatas „Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“.

1.2 Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Iš pastarojo meto tendencijų matyti, kad išteklius galima naudoti dar efektyviau ir kad tai būtų labai naudinga ekonominiu, aplinkosaugos ir socialiniu atžvilgiu. Paversti atliekas ištekliais labai svarbu siekiant didinti išteklių naudojimo efektyvumą ir kurti uždara žiedinės ekonomikos ciklą.

ES atliekų teisės aktuose nustatyti teisiškai privalomi tikslai buvo svarbūs veiksniai, paskatinę geriau tvarkyti atliekas, diegti perdirbimo naujoves, mažiau naudotis sąvartynais ir kurti paskatas vartotojams keisti įpročius. Tolesnė atliekų politikos plėtra gali būti labai naudinga tuo, kad paskatins tvarų augimą ir darbo vietų kūrimą, padės sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekį, tiesiogiai sutaupyti lėšų geriau tvarkant atliekas ir pagerinti aplinką.

¹ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

² 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 365, 1994 12 31, p. 10).

³ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

⁴ 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34–43).

⁵ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL L 266, 2006 9 26, p. 1–14).

⁶ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38–71).

Pasiūlymas iš dalies keisti Direktyvą 2008/98/EB atitinka teisinį įsipareigojimą persvarstyti toje direktyvoje nustatytus atliekų tvarkymo tikslus. Pasiūlymai, kurie sudaro žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio dalį ir kuriais iš dalies keičiamos šešios pirmiau minėtos direktyvos, yra parengti remiantis ir 2014 m. liepos mėn. Komisijos pateiktu pasiūlymu, kuris 2014 m. gruodžio mėn. buvo atsiimtas. Šie pasiūlymai atitinka Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane⁷ ir 7-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje⁸ iškeltus tikslus, įskaitant visišką atliekų hierarchijos⁹ įgyvendinimą visose valstybėse narėse, bendro ir vienam gyventojui susidarančio atliekų kiekio mažinimą, kokybiško perdirbimo užtikrinimą ir perdirbtų atliekų kaip pagrindinio, patikimo Sąjungos žaliavų šaltinio naudojimą. Be to, jais prisidedama prie ES žaliavų iniciatyvos¹⁰ įgyvendinimo ir sprendžiami maisto atliekų prevencijos klausimai. Šiuose pasiūlymuose taip pat numatyta supaprastinti visose šešiose direktyvose nustatytus ataskaitų teikimo reikalavimus.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2.1 Tyrimai

Pasiūlymuose ir pridedamame poveikio vertinime įvertinami technologiniai, socialiniai ir ekonominiai, taip pat sąnaudų ir naudos aspektai, susiję su ES atliekų teisės aktų įgyvendinimu ir tolesne plėtote. Parengtas poveikio vertinimo papildymas, kuriame analizuojamas potencialus pagrindinių poveikio vertinime apibrėžtų politikos galimybių papildomų variantų poveikis.

2.2 Vidaus konsultacijos

Teisės aktų pasiūlymų rengimą Komisijoje stebėjo Poveikio vertinimo valdymo grupė, sudaryta iš įvairių Komisijos tarnybų (Generalinio sekretoriato, Ekonomikos ir finansų reikalų GD, Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ GD, Klimato politikos GD, Jungtinis tyrimų centro ir Europos Sąjungos statistikos tarnybos) atstovų.

2.3 Išorės konsultacijos

Komisija parengė orientacinį sprendinių problemų sąrašą, o 2013 m. vasario mėn. pradėti rengti pirmieji pokalbiai su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais. 2013 m. birželio mėn., laikantis minimaliųjų konsultavimosi reikalavimų, pradėtos internetinės viešosios konsultacijos, kurios tęsėsi iki 2013 m. rugsėjo mėn. Pateikta 670 atsakymų, iš kurių matyti didelis visuomenės susidomėjimas atliekų tvarkymo padėtimi Europos Sąjungoje ir dideli lūkesčiai dėl ES veiksmų šioje srityje. 2015 m. birželio–rugsėjo mėn. atskirai šiuo klausimu ir apskritai dėl žiedinės ekonomikos konsultuotasi su valstybėmis narėmis.

2.4 Poveikio vertinimas

Poveikio vertinimo ataskaita ir jos santrauka buvo paskelbtos kartu su 2014 m. liepos mėn. priimtu pasiūlymu¹¹. Poveikio vertinime, kuris tebėra pagrindinis persvarstomų teisės aktų pasiūlymų analitinis pagrindas, įvertintas pagrindinis įvairių politikos galimybių, kuriomis siekiama gerinti atliekų tvarkymą ES, poveikis aplinkai, taip pat socialinis ir ekonominis

⁷ COM(2011) 571.

⁸ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1386/2013/ES dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (OL L 354, 2013 12 28, p. 171).

⁹ Pagal atliekų hierarchiją pirmenybė teikiama prevencijai, po to eina pakartotinis naudojimas, perdirbimas, energijos gavimas ir galiausiai šalinimas, kuris apima šalinimą sąvartynuose ir deginimą negaunant energijos.

¹⁰ COM(2008) 699 ir COM(2014) 297.

¹¹ COM(2014) 397.

poveikis. Siekiant nustatyti tinkamiausias priemones ir tikslus, bet kartu mažinti sąnaudas ir didinti naudą, buvo įvertinti ir su pagrindiniu scenarijumi palyginti įvairaus lygmens užmojai.

2014 m. balandžio 8 d. Komisijos poveikio vertinimo taryba pateikė teigiamą nuomonę dėl poveikio vertinimo ir kartu pateikė kelias rekomendacijas, kaip dar pagerinti ataskaitą. Taryba reikalavo išsamiau paaiškinti problemos apibūdinimą ir naujų vidutinės trukmės laikotarpio tikslų būtinumą, subsidiarumo ir proporcingumo principų atžvilgiu svariau argumentuoti, kodėl reikia uždrausti šalinti atliekas sąvartynuose ir kodėl visoms valstybėms narėms reikia nustatyti vienodus tikslus, ir išsamiau paaiškinti, kaip pasiūlyme atsižvelgiama į skirtingus valstybių narių rezultatus.

Poveikio vertinimo išvada buvo ta, kad galimybių derinys bus naudingas šiais atžvilgiais:

- sumažės administracinės naštos, pirmiausia tenkančios mažoms įstaigoms ar įmonėms, bus supaprastintos taisyklės ir pagerės jų įgyvendinimas, be kita ko, išlaikant paskirtą atitinkančius tikslus;
- bus sukurta darbo vietų – iki 2035 m. būtų galima sukurti daugiau kaip 170 000 tiesioginių darbo vietų; daugumos iš jų bus neįmanoma perkelti už ES ribų;
- sumažės išmetamų ŠESD kiekis – nuo 2015 m. iki 2035 m. būtų galima išvengti apie 600 mln. tonų ŠESD;
- tai teigiamai paveiks ES atliekų tvarkymo ir perdirbimo sektorių konkurencingumą, taip pat ES gamybos sektorių (didesnės gamintojų atsakomybės sistemų pagerinimas, mažesnė su apsirūpinimu žaliavomis susijusi rizika);
- antrinės žaliavos bus grąžinamos ES ekonomikai, o tai mažins ES priklausomybę nuo žaliavų importo.

Poveikio vertinimą papildantis analitinis pareiškimas pateiktas kartu su teisės akto pasiūlymu. Šiame pareiškime išanalizuota papildomų galimybių ir variantų, kaip geriau atsižvelgti į skirtingų valstybių narių startines pozicijas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1 Siūlomų veiksmų santrauka

Pagrindiniai ES atliekų teisės aktų keitimo pasiūlymų elementai yra šie:

- apibrėžčių suderinimas;
- komunalinių atliekų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo 2030 m. tikslo padidinimas iki 65 proc.;
- pakuočių atliekų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslų padidinimas ir nustatytų tikslų supaprastinimas;
- iki 2030 m. laipsniškas komunalinių atliekų šalinimo sąvartynuose sumažinimas iki 10 proc.;
- teisės aktų nuostatų, kuriomis reglamentuojami šalutiniai produktai ir atliekų nebelaikymas atliekomis, didesnis suderinimas ir supaprastinimas;
- naujos atliekų, įskaitant maisto atliekas, prevencijos ir pakartotinio naudojimo skatinimo priemonės;
- būtinausių didesnės gamintojo atsakomybės sąlygų nustatymas;
- perdirbimo tikslų įgyvendinimo stebėsenai skirtos ankstyvojo perspėjimo sistemos įdiegimas;

- ataskaitų teikimo prievolių supaprastinimas ir racionalizavimas;
- nuostatų suderinimas su SESV 290 ir 291 straipsniais dėl deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų.

3.2 Teisinis pagrindas ir teisė veikti

Pasiūlymais iš dalies keičiamos šešios su įvairių atliekų tvarkymu susijusios direktyvos. Pasiūlymai iš dalies pakeisti Direktyvą 2008/98/EB, Direktyvą 1999/31/EB, Direktyvą 2000/53/EB, Direktyvą 2006/66/EB ir Direktyvą 2012/19/ES grindžiami SESV 192 straipsnio 1 dalimi, o pasiūlymas iš dalies pakeisti Direktyvą 94/62/EB grindžiamas SESV 114 straipsniu.

Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad iki 2020 m. turi būti pasiektas 50 proc. namų ūkių ir panašių atliekų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslas ir 70 proc. nepavojingų statybos ir griovimo atliekų parengimo pakartotiniam naudojimui, perdirbimo ir kitokio naudojimo tikslas. Pagal 11 straipsnio 4 dalį Komisija vėliausiai iki 2014 m. gruodžio 31 d. turėjo tuos tikslus išnagrinėti, kad prireikus juos sugriežtintų ir apsvarstytų galimybę nustatyti kitiems atliekų srautams taikomas tikslus, atsižvelgdama į atitinkamą tų tikslų poveikį aplinkai ir ekonominę bei socialinę poveikį. Pagal 9 straipsnio c punktą Komisija, remdamasi geriausia turima patirtimi, iki 2014 m. pabaigos turėjo nustatyti 2020 m. atliekų prevencijos ir atsiejimo tikslus, taip pat prireikus patikslinti 29 straipsnio 4 dalyje nurodytus rodiklius. Galiausiai, pagal 37 straipsnio 4 dalį pirmoje iki 2014 m. gruodžio 12 d. parengtoje ataskaitoje Komisija turėjo įvertinti įvairias priemones, įskaitant tam tikriems atliekų srautams taikomas gamintojo atsakomybės sistemas, tikslus, rodiklius ir priemones, susijusias su perdirbimo, medžiagų naudojimo ir jų naudojimo energijai gauti operacijomis, kuriomis būtų galima padėti veiksmingiau siekti 1 ir 4 straipsniuose nustatytų tikslų.

Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnio 2 dalyje nustatytos trys biologiškai skaidžių komunalinių atliekų nukreipimo nuo sąvartynų užduotys ir uždraudžiama šalinti sąvartynuose tam tikras atliekas. Paskutinę biologiškai skaidžių komunalinių atliekų nukreipimo nuo sąvartynų užduotį valstybės narės turi įvykdyti iki 2016 m. liepos 16 d. Pagal 5 straipsnio 2 dalį iki 2014 m. liepos 16 d. šią užduotį reikia persvarstyti siekiant ją patvirtinti arba iš dalies pakeisti, kad būtų galima užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir atsižvelgti į praktinę valstybių narių patirtį, įgytą atliekant dvi pirmiau nurodytas užduotis.

Direktyvos 94/62/EB 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti pakuočių atliekų naudojimo ir perdirbimo tikslai, kurie pagal 6 straipsnio 5 dalį turi būti nustatomi kas penkerius metus, remiantis valstybėse narėse įgyta praktine patirtimi, taip pat mokslinių tyrimų ir vertinimo metodų, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo vertinimo ir ekonominės naudos analizės, duomenimis.

3.3 Subsidiarumo ir proporcingumo principas

Pasiūlymai atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytus subsidiarumo ir proporcingumo principus. Juose numatytus pirmiau nurodytų direktyvų dalinius keitimus sudaro tik bendrų tikslų nustatymo sistema, bet paliekama laisvės valstybėms narėms spręsti dėl konkrečių įgyvendinimo metodų.

3.4 Aiškinamieji dokumentai

Komisija mano, kad dokumentai, kuriuose paaiškinamos valstybių narių priemonės, kuriomis jos į savo nacionalinę teisę perkelia direktyvas, yra būtini siekiant pagerinti informacijos apie direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę kokybę.

Atliekų teisės aktai valstybėse narėse dažnai perkeliama labai decentralizuotai, taip pat regioniniu arba vietos lygmenimis, ir įvairiausiais teisės aktais, atsižvelgiant į valstybės narės

administracinę struktūrą. Todėl, perkelti iš dalies pakeistas direktyvas, valstybėms narėms gali prireikti pakeisti labai įvairius teisės aktus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis.

Pasiūlymais iš dalies keičiamos šešios skirtingos atliekų srities direktyvos ir daromas poveikis daugeliui teisiškai privalomų įpareigojimų, įskaitant didelius Direktyvoje 2008/98/EB, Direktyvoje 1999/31/EB ir Direktyvoje 94/62/EB nustatytų tikslų pakeitimus ir Direktyvos 2000/53/EB, Direktyvos 2006/66/EB ir Direktyvos 2012/19/ES supaprastinimą. Tai sudėtinga atliekų teisės aktų peržiūra, kuri turbūt padarys poveikį daugeliui nacionalinės teisės aktų.

Iš dalies pakeistose direktyvose nustatyti persvarstyti atliekų tvarkymo tikslai yra susiję tarpusavyje, todėl juos reikėtų atidžiai perkelti į nacionalinės teisės aktus, o vėliau įtraukti į nacionalines atliekų tvarkymo sistemas.

Siūlomos nuostatos darys poveikį įvairiems valstybėse narėse veikiantiems privačiojo ir viešojo sektoriaus suinteresuotiesiems subjektams, taip pat turės didelės įtakos planuojamoms investicijoms į atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Siekiant užtikrinti naujųjų teisės aktų tikslų įgyvendinimą (t. y. apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, didinti išteklių naudojimo efektyvumą, taip pat užtikrinti vidaus rinkos veikimą, išvengti prekybos kliūčių ir konkurencijos suvaržymų ES) labai svarbu juos išsamiai ir teisingai perkelti į nacionalinę teisę.

Reikalavimas pateikti aiškinamuosius dokumentus kai kurioms valstybėms gali tapti papildoma administracine našta. Vis dėlto aiškinamieji dokumentai būtini, kad būtų galima veiksmingai patikrinti, ar direktyvos išsamiai ir tinkamai perkeltos į nacionalinę teisę (tai būtina dėl pirmiau nurodytų priežasčių), o veiksmingos patikros priemonių, kuriomis būtų sudaroma mažesnė našta, nėra. Be to, aiškinamaisiais dokumentais galima veiksmingai padėti sumažinti administracinę Komisijos vykdomos atitikties stebėsenos našta; jų nepateikus, siekiant išsiaiškinti visose valstybėse narėse taikomus perkėlimo metodus, reikėtų daug išteklių ir intensyvaus bendravimo su nacionalinėmis institucijomis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, tikslinga prašyti valstybių narių prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną arba kelis dokumentus, kuriuose paaiškinamos direktyvų, kuriomis iš dalies keičiami ES atliekų teisės aktai, nuostatų ir atitinkamų nacionalinių perkėlimo priemonių dalių sąsajos.

3.5 Komisijos deleguotieji ir įgyvendinimo įgaliojimai

Komisijos deleguotieji ir įgyvendinimo įgaliojimai ir atitinkamos šių aktų priėmimo procedūros yra nustatyti pasiūlymo dėl Direktyvos 2008/98/EB 1 straipsnio 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 22 dalyse, pasiūlymo dėl Direktyvos 94/62/EB 1 straipsnio 4, 6, 7, 9, 10 dalyse, pasiūlymo dėl Direktyvos 1999/31/EB 1 straipsnio 6 ir 7 dalyse ir pakeitimuose, pateiktuose pasiūlymo dėl Direktyvų 2000/53/EB ir 2012/19/ES 1 ir 3 straipsniuose.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymai neturės poveikio Europos Sąjungos biudžetui, todėl Finansinio reglamento (2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002) 31 straipsnyje numatyta finansinė pažyma nepridedama.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) atliekų tvarkymą Sąjungoje reikėtų tobulinti siekiant apsaugoti, išsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę, apsaugoti žmonių sveikatą, užtikrinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą ir skatinti žiedinės ekonomikos kūrimą;
- (2) Tarybos direktyvoje 1999/31/EB¹⁴ nustatytos atliekų šalinimo sąvartynuose ribojimo užduotys turėtų būti iš dalies pakeistos, kad geriau atitiktų Sąjungos siekį kurti žiedinę ekonomiką ir sparčiau įgyvendinti Žaliavų iniciatyvą¹⁵ mažiau šalinant sąvartynuose tų atliekų, kurios skirtos šalinti nepavojingų atliekų sąvartynuose;
- (3) siekiant užtikrinti, kad užduotys būtų pagrįstos turimais duomenimis, taip pat kad būtų galima vykdyti tinkamą stebėseną, komunalinių atliekų apibrėžtis turėtų būti aiškiai suderinta su Europos statistikos biuro ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos statistikos tikslais naudojama apibrėžtimi, kuria remdamosi valstybės narės jau kelerius metus teikia duomenis;
- (4) siekiant užtikrinti didesnę atliekų teisės aktų nuoseklumą, Direktyvoje 1999/31/EB vartojamus terminus reikėtų suderinti su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB¹⁶ terminais;
- (5) akivaizdu, kad dar didesnis atliekų šalinimo sąvartynuose, pradedant nuo atliekų, kurios turėtų būti renkamos atskirai (pvz., plastikų, metalų, stiklo, popieriaus, biologinių atliekų) srautų, ribojimas būtų palankus aplinkai ir turėtų ekonominės bei

¹² OL C , , p. .

¹³ OL C , , p. .

¹⁴ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

¹⁵ COM(2008) 699 ir COM(2014) 297.

¹⁶ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

socialinės naudos. Įgyvendinant šiuos atliekų šalinimo sąvartynuose apribojimus reikėtų atsižvelgti į tai, ar techniniu, aplinkos apsaugos ir ekonominiu požiūriu įmanoma perdirbti arba kitaip naudoti iš atskirai surinktų atliekų gautas galutines atliekas;

- (6) biologiškai skaidžios komunalinės atliekos sudaro didelę komunalinių atliekų dalį. Neapdorotų biologiškai skaidžių atliekų šalinimas sąvartynuose daro didelį neigiamą poveikį aplinkai, nes didina šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekį ir teršia paviršinį bei požeminį vandenį, dirvožemį ir orą. Nors Direktyvoje 1999/31/EB jau nustatytos biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys, tikslinga apribojimus išplėsti uždraudžiant sąvartynuose šalinti biologiškai skaidžias atliekas, kurios atskirai surinktos pagal Direktyvos 2008/98/EB 22 straipsnį;
- (7) daug valstybių narių dar nėra visiškai išplėtojusios reikiamos atliekų tvarkymo infrastruktūros. Nustačius šalinimo sąvartynuose mažinimo tikslus dar palengvės atliekų atskiras rinkimas, rūšiavimas ir perdirbimas ir bus mažiau rizikos, kad potencialiai tinkamos perdirbti medžiagos liks atliekų hierarchijos apačioje;
- (8) progresyviai mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį yra būtina siekiant užkardyti žalingą poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir užtikrinti, kad ekonomiškai vertingos atliekose esančios medžiagos būtų laipsniškai ir veiksmingai naudojamos tinkamai tvarkant atliekas ir atsižvelgiant į atliekų hierarchiją. Mažinant atliekų šalinimą sąvartynuose reikėtų vengti pernelyg išplėsti galutinių atliekų apdorojimo – energijos gavybos iš atliekų arba neapdorotų komunalinių atliekų paprastesnio mechaninio biologinio apdorojimo – įrenginių pajėgumą, nes tai gali pakenkti ilgalaikiam Sąjungos pasirengimui įgyvendinti Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnyje nustatytus komunalinių atliekų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tikslus. Dėl tos pačios priežasties ir taip pat siekiant užkardyti žalingą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai – nors valstybės narės turėtų imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad sąvartynuose būtų šalinamos tik apdorotos atliekos, šiam įpareigojimui laikytis neturėtų būti telkiama pernelyg daug komunalinių galutinių atliekų apdorojimo pajėgumų. Be to, siekiant suderinti Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnyje nustatytus tikslus ir šios direktyvos 5 straipsnyje apibrėžtą atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotį ir užtikrinti koordinuotą šiems tikslams pasiekti ir šiai užduočiai įvykdyti būtinos infrastruktūros ir investicijų planavimą, valstybėms narėms, kurioms gali būti skirtas papildomas laikas komunalinių atliekų perdirbimo tikslams pasiekti, turėtų būti skirtas papildomas laikas ir šioje direktyvoje nustatyta 2030 m. atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočiai pasiekti;
- (9) siekiant užtikrinti geresnį, punktualesnį ir vienodesnį šios direktyvos įgyvendinimą ir prognozuoti įgyvendinimo sunkumus, reikėtų sukurti ankstyvojo perspėjimo sistemą, kuria būtų galima nustatyti trūkumus, kad būtų galima imtis veiksmų dar nesuėjus užduočių įvykdymo terminams;
- (10) paaiškėjo, kad valstybių narių kas trejus metus rengtos įgyvendinimo ataskaitos nebuvo veiksminga atitikties patikros ir tinkamo įgyvendinimo užtikrinimo priemonė – jos tik tapo nereikalinga administracine našta. Todėl derėtų panaikinti nuostatas, kuriomis valstybės narės įpareigojamos teikti tokias ataskaitas, ir atitikties stebėsenos tikslais naudoti tik statistinius duomenis, kuriuos valstybės narės kasmet pateikia Komisijai;
- (11) valstybių narių teikiami statistiniai duomenys yra labai svarbūs Komisijai vertinant, kaip valstybėse narėse laikomasi atliekų teisės aktų. Statistinių duomenų kokybei, patikimumui ir palyginamumui pagerinti reikėtų visus atliekų duomenis teikti pagal

vieno langelio principą, panaikinti nereikalingus ataskaitų teikimo reikalavimus, standartizuoti nacionalines ataskaitų teikimo metodikas ir įvesti reikalavimą rengti duomenų kokybės patikrų ataskaitas; siekiant užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą ir galimybę palyginti valstybių narių duomenis, svarbiausia, kad būtų teikiami patikimi atliekų tvarkymo statistiniai duomenys. Todėl valstybių narių turėtų būti reikalaujama rengiant Direktyvoje 1991/31/EB nustatytų užduočių vykdymo ataskaitas naudoti Komisijos ir valstybių narių nacionalinių statistikos biurų parengtą naujausią metodiką;

- (12) kad būtų galima papildyti arba iš dalies pakeisti Direktyvą 1999/31/EB, ypač siekiant jos priedus suderinti su mokslo ir technikos pažanga, Komisijai pagal Sutarties 290 straipsnį turėtų būti suteikiami įgaliojimai priimti aktus dėl 16 straipsnio. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai. Visi priedų pakeitimai turėtų būti daromi griežtai laikantis šioje direktyvoje nustatytų principų. Todėl Komisija turėtų atsižvelgti į II priede nustatytus bendruosius principus ir bendrąją tyrimo ir priėmimo tvarką. Be to, konkretūs kriterijai, tyrimo metodai ir susijusios ribinės vertės turėtų būti nustatomi kiekvienai sąvartynų klasei, įskaitant, prireikus, specifines kiekvienos klasės sąvartynų rūšis, taip pat ir požemines saugyklas. Su priedais susijusius pasiūlymus dėl kontrolės, mėginių ėmimo ir tyrimo metodų standartizavimo Komisija prireikus turėtų numatyti priimti per dvejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo;
- (13) siekiant užtikrinti vienodas Direktyvos 1999/31/EB įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai dėl 3 straipsnio 3 dalies, I priedo 3.5 punkto ir II priedo 5 punkto. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011¹⁷;
- (14) todėl Direktyva 1999/31/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;
- (15) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹⁸ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (16) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. gerinti atliekų tvarkymą Sąjungoje, tokiu būdu padedant apsaugoti, išsaugoti bei gerinti aplinkos kokybę ir apdairiai bei racionaliai naudoti gamtos išteklius, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

¹⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

¹⁸ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

1 straipsnis

Pakeitimai

Direktyva 1999/31/EB iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) taikomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB(*) 3 straipsnyje nustatytos terminų „atliekos“, „komunalinės atliekos“, „pavojingos atliekos“, „atliekų gamintojas“, „atliekų turėtojas“, „atliekų tvarkymas“, „atskiras surinkimas“, „naudojimas“, „perdirbimas“ ir „šalinimas“ apibrėžtys;

(*) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).“;

b) b, c, d ir n punktai išbraukiami;

2) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalyje išbraukiamas šis sakinys:

„Likus dvejiems metams iki c punkte minimos datos, Taryba, remdamasi Komisijos ataskaita apie valstybių narių patirtį vykdant a ir b punktuose nustatytas užduotis, peržiūri aukščiau nurodytą užduotį ir prireikus kartu pateikia pasiūlymą šią užduotį patvirtinti arba iš dalies keisti siekiant užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį.“

b) 3 dalis papildoma šiuo f punktu:

„f) atliekos, surinktos atskirai pagal Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 1 dalį ir 22 straipsnį.“;

c) straipsnis papildomas šiomis 5, 6 ir 7 dalimis:

„5. Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad iki 2030 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis būtų sumažintas iki 10 % visų susidarantių komunalinių atliekų.

6. Estijai, Graikijai, Kroatijai, Latvijai, Maltai, Rumunijai ir Slovakijai 5 dalyje nurodytos užduoties įvykdymo laikotarpis gali būti pratęstas dar penkeriais metais. Apie savo ketinimą pasinaudoti šia nuostata valstybė narė informuoja Komisiją ne vėliau kaip likus 24 mėnesiams iki 5 dalyje nustatyto termino. Papildomus penkerius metus gavusios valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad iki 2030 m. sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekis būtų sumažintas iki 20 % visų susidarantių komunalinių atliekų kiekio.

Prie minėto pranešimo pridedamas įgyvendinimo planas, kuriame išdėstomos priemonės, reikalingos užtikrinti, kad užduotys būtų įvykdytos iki naujo termino. Plane taip pat pateikiamas išsamus siūlomų priemonių įgyvendinimo grafikas ir numatomo jų poveikio vertinimas.

7. Vėliausiai iki 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija apsveria 5 dalyje nustatytą užduotį ketindama ją sumažinti ir įvesti kitų nepavojingų atliekų (ne komunalinių) šalinimo sąvartynuose apribojimus. Tuo tikslu Europos Parlamentui ir Tarybai nusiunčiama Komisijos ataskaita, jei reikia, su pasiūlymu.“;

3) įterpiamas šis 5a straipsnis:

„5a straipsnis

Ankstyvojo perspėjimo ataskaita

1. Likus ne mažiau kaip trejiems metams iki kiekvieno tose nuostatose nustatyto termino Komisija, bendradarbiaudama su Europos aplinkos agentūra, parengia 5 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytų užduočių vykdymo pažangos ataskaitą.

2. 1 dalyje nurodytose ataskaitose pateikiama ši informacija:

- a) kiekvienos valstybės narės užduočių įvykdymo vertinimas;
- b) valstybių narių, kuriose yra rizikos neįvykdyti šių užduočių iki atitinkamų terminų, sąrašas kartu su atitinkamomis rekomendacijomis toms valstybėms narėms.“;

4) 6 straipsnio a punktas papildomas šiuo sakiniu:

„Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį punktą priimtose priemonėse netrukdytų siekti Direktyvos 2008/98/EB tikslų, visų pirma didinti produktų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo mastą, kaip nustatyta tos direktyvos 11 straipsnyje.“;

5) 11 straipsnio 2 dalies antra pastraipa išbraukiama.

6) 15 straipsnis pakeičiamas taip:

„15 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės Komisijai teikia kiekvienų kalendorinių metų duomenis apie 5 straipsnio 2 ir 5 dalių įgyvendinimą. Šiuos duomenis jos pateikia elektroniniu būdu per 18 mėnesių nuo ataskaitinių metų, kurių duomenys renkami, pabaigos. Duomenys teikiami Komisijos pagal 5 dalį nustatyta forma. Pirmojoje ataskaitoje pateikiami *[įrašykite metus, gautus prie šios direktyvos perkėlimo metų pridėjus vienus metus]* sausio 1 d. – *[įrašykite metus, gautus prie šios direktyvos perkėlimo metų pridėjus vienus metus]* gruodžio 31 d. duomenys.

2. Valstybės narės iki 2025 m. sausio 1 d. pateikia duomenis, apie 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų užduočių vykdymą.

3. Prie duomenų, kuriuos valstybė narė teikia pagal šį straipsnį, pridedama kokybės patikros ataskaita.

4. Komisija peržiūri pagal šį straipsnį pateiktus duomenis ir paskelbia peržiūros rezultatų ataskaitą. Ataskaitoje įvertinamas duomenų rinkimo organizavimas, duomenų šaltiniai ir valstybių narių naudota metodika, taip pat duomenų išsamumas, patikimumas, nuoseklumas ir jų pateikimo terminų laikymasis. Toje ataskaitoje gali būti teikiamos konkrečios tobulinimo rekomendacijos. Ataskaita rengiama kas trejus metus.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kokia forma turi būti teikiami duomenys pagal 1 dalį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šios direktyvos 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros.“;

7) 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 straipsnis

Priedų keitimas

Komisijai pagal 17a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant priedus suderinti su mokslo ir technikos pažanga.“;

8) 17 straipsnis pakeičiamas taip:

„17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal Direktyvos 2008/98/EB 39 straipsnį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011(*).
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

(*) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“.

9) įterpiamas šis 17a straipsnis:

„17a straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 16 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo *[įrašykite šios direktyvos įsigaliojimo datą]*.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 16 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 16 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

10) III priedo 2 punkto pirma pastraipa išbraukiama.

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip *[įrašykite datą, kuri bus praėjus aštuoniolikai mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo]*. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas